

דוח יחס כושר פירעון כלכלי
ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ
ליום 31 בדצמבר, 2017

29 בנובמבר, 2018

לכבוד
הועד המנהל של
ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ

א.ג.נ.

הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ (להלן - "האגודה") ליום 31 בדצמבר, 2017

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2017 (להלן - "המידע"), המצורף בזה. הועד המנהל וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר הממונה על רשות שוק ההון מספר 9-1-2017 מתאריך 1 ביוני, 2017. החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הועד המנהל וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הועד המנהל וההנהלה של האגודה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 2ג - הערות והבהרות, בדוח יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תוכן העניינים

עמוד

2	א. רקע ודרישות הגילוי
4	ב. הגדרות
5	ג. הערות והבהרות
6	לוח 1- יחס כושר פירעון וסף הון
7	לוח 2- מאזן כלכלי
10	לוח 3- הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח
11	לוח 5- הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
12	לוח 6- הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
13	לוח 7- סף הון (MCR)

א. רקע ודרישות גילוי

1. משטרי ההון החלים על האגודה ליום 30 בספטמבר 2018

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "חוזר סולבנסי"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם להוראות כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - "תקנות ההון").

בחודש מרס 2018 פורסם חוזר הכולל הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח (להלן: חוזר דרישות הון משטר קודם) המחליף את תקנות ההון החל ממועד ביטולן בחודש אפריל 2018. הוראותיו של חוזר דרישות הון משטר קודם תחולנה על חברת ביטוח שאינה כפופה לחוזר סולבנסי וכן על חברת ביטוח הכפופה לחוזר סולבנסי עד קבלת אישור הממונה על רשות שוק ההון שבוצעה ביקורת רואה חשבון לראשונה על יישום הוראות חוזר סולבנסי.

לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה על רשות שוק ההון כאמור, על האגודה חלו במקביל הוראות חוזר דרישות ההון משטר קודם וחוזר סולבנסי. בדוח זה "חוזר דרישות הון משטר קודם" ו"תקנות ההון" יקראו להלן - "דרישות הון משטר קודם".

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי שנועד לכונן משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון. נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA). נדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017 על נתוני 31 בדצמבר 2016.

הנדבך הראשון דורש שלחברת ביטוח יהיה הון עצמי שישמש לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים להם החברה חשופה.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה- SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

א. רקע ודרישות גילוי (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון").

בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגובה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR)

ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן - "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים, החל משנת 2017, עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

3. הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 ואילך

בחודש דצמבר 2017 פורסם חוזר "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". בחודש אוגוסט 2018 נשלחו מכתבים למנהלי חברות הביטוח הכוללים הוראות בדבר דחיית דיווח ופרסום תוצאות יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2017 וכן בההירות לצורך אישור הממונה על רשות שוק ההון בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על דוח יחס כושר פירעון כלכלי. החוזר על הבהרותיו יכונה להלן "חוזר הגילוי".

בהתאם לחוזר הגילוי חברת ביטוח שטרם קבלה אישור בדבר ביצוע ביקורת לראשונה תפרסם דוח יחס כושר פירעון כלכלי, במתכונת שנקבעה בחוזר, בגין נתוני 31 בדצמבר 2017 באתר האינטרנט של החברה עד ליום 29 בנובמבר 2018 ובאותו מועד תעביר לממונה על רשות שוק ההון קבצי דיווח סולבנסי.

בחוזר הגילוי נקבע, בין היתר, כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2018 יפורסם באתר האינטרנט של החברה עד 15 ביולי 2019 ובגין נתוני 30 ביוני 2019 יפורסם עד 31 בדצמבר 2019. מכאן ואילך יכלול דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר של כל שנה יבוקר בידי רואה החשבון המבקר של החברה וזאת החל מהדוח על נתוני דצמבר 2018. כמו כן החוזר כולל הוראות בקשר למבנה דוח יחס כושר פירעון כלכלי, אישורו על ידי האורגנים המתאימים בחברה, ביקורתו על ידי רואה החשבון המבקר של החברה ודרישות הגילוי לגביו.

חברת ביטוח שבחרה להקדים את ביצוע הביקורת על נתוני 31 בדצמבר 2017 נדרשה לשלוח לרשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הרשות") לא יאוחר מיום 23 באוגוסט 2018 טיוטה של דוח של רואה חשבון מבקר אודות ממצאים מהותיים שעלו עד אותו מועד וטיוטת מסמכי תיעוד מסוימים.

האגודה בחרה להקדים את ביצוע הביקורת וקיבלה, ביום 21 בנובמבר 2018 את אישור הממונה על רשות שוק ההון על ביצוע ביקורת לראשונה בגין נתוני 31 בדצמבר 2017.

מידע צופה פני עתיד בדוח

חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית הדמוגרפית וההתנהגותית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. ויש לראות בנתונים הכלולים בדוח זה "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח - 1968.

ב. הגדרות

- אומדן מיטבי (Best Estimate)
צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- דרישת הון בסיסית (BSCR)
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לפני תוספת של סיכון תפעולי והתאמה בגין מיסים נדחים.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון.
- הון עצמי מוכר
סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון. חישוב השפעת הפיזור נעשה באמצעות נוסחה סטטיסטית.
- יחס כושר פירעון
היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות
דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2022 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי
מאזן האגודה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM)
סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של האגודה.
- סף הון מינימלי (MCR)
הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
הפער בין חישוב אומדן מיטבי במאזן הכלכלי לבין חישוב אומדן מיטבי רעיוני על בסיס סילוק של מרכיבי החסכון בפוליסה וביטול מלא של כל כיסוי ביטוחי הכלול בפוליסה.
- תקופת פריסה
במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2016 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2016 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.

ג. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

משיקולי מהותיות, קיבלה האגודה מהממונה על רשות שוק ההון את ההקלות הבאות לעניין עסקי ביטוח חיים:

א. לעניין המאזן הכלכלי – לא חושב ה- Best Estimate של תיק ביטוח החיים. יצוין כי הוצאות הרכישה הנדחות בביטוח חיים נגרעו מההון הכלכלי.

ב. לעניין קביעת ההון הנדרש – האגודה נדרשה לחשב רק תרחישי תמותה וקטסטרופה.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח

תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ובהוראות רגולטוריות. ראה בקשר לכך סעיפים 12 בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2017.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות האגודה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, ואשר לגביהן אין בידי האגודה נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתן על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
לא מבוקר ולא סקור	מבוקר(*)
אלפי ש"ח	
449,270	492,830
318,675	347,736
130,595	145,094
141%	142%

ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראו לוח 5 (**)

הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראו לוח 6

עודף

יחס כושר פירעון (באחוזים)

עמידה באבני דרך בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

449,270	492,830
185,802	213,074
263,468	279,756

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראו לוח 5 (**)

הון נדרש לכושר פירעון - ראו לוח 6

עודף

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
לא מבוקר ולא סקור	מבוקר(*)
אלפי ש"ח	
89,104	89,354
449,270	492,830

סף הון (MCR) – ראו לוח 7.א

הון עצמי לעניין סף הון - ראו לוח 7.ב

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) שינויים בהון העצמי ממועד החישוב שנכללו בתוצאות

ההון העצמי מוצג לאחר ניכוי דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח הכספי לשנת 2017 בסך 20,000 אלפי ש"ח (אשתקד 13,000 אלפי ש"ח).

29 בנובמבר, 2018

תאריך אישור הדוח	דורון סט י"ר הועד המנהל	מורלי דורי מנהלת כללית	מתן גרוס מנהל סיכונים
------------------	----------------------------	---------------------------	--------------------------

לוח 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2017				
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	הערות		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח			
מבוקר	מבוקר(*)			
-	6,242	(1)	נכסים:	
-	1,282	(7)	נכסים בלתי מוחשיים	
-	22,156	(2)	נכסי מיסים נדחים, נטו	
6,939	6,939	(8)	הוצאות רכישה נדחות	
			רכוש קבוע	
			השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח :	
11,260	11,266	(3)	חברה מנהלת	
4,349	6,459	(3)	חברות מוחזקות אחרות	
15,609	17,725		סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח	
258,470	264,508	(5)	נכסי ביטוח משנה	
110,446	110,446	(8)	חייבים ויתרות חובה	
			השקעות פיננסיות אחרות:	
863,828	824,509		נכסי חוב סחירים	
50,482	43,469	(4)	נכסי חוב שאינם סחירים	
170,105	170,105		אחרות	
1,084,415	1,038,083		סך כל השקעות פיננסיות אחרות	
285,697	285,697		מזומנים ושווי מזומנים	
1,761,576	1,753,078		סך כל הנכסים	
			הון	
513,462	469,330		הון רובד 1 בסיסי	
513,462	469,330		סך כל ההון	
			התחייבויות:	
1,069,493	1,172,999	(5)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה	
55,185	-	(6)	מרווח סיכון (RM)	
14,525	1,930	(7)	התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו	
54,208	54,208	(8)	זכאים ויתרות זכות	
3,517	3,425	(9)	התחייבויות פיננסיות	
51,186	51,186	(8)	התחייבויות אחרות	
1,248,114	1,283,748		סך כל ההתחייבויות	
1,761,576	1,753,078		סך כל ההון וההתחייבויות	

לוח 2 - מאזן כלכלי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016		
הערות	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי
	אלפי ש"ח	
	מבוקר	לא מבוקר ולא סקור
נכסים:		
נכסים בלתי מוחשיים	(1) 3,686	-
נכסי מיסים נדחים, נטו	(7) 765	-
הוצאות רכישה נדחות	(2) 21,629	-
רכוש קבוע	(8) 5,223	5,223
השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח:		
חברה מנהלת	(3) 10,300	10,263
חברות מוחזקות אחרות	(3) 5,840	2,680
סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח		12,943
נכסי ביטוח משנה	(5) 286,159	275,879
חייבים ויתרות חובה	(8) 125,346	125,346
השקעות פיננסיות אחרות:		
נכסי חוב סחירים		932,463
נכסי חוב שאינם סחירים	(4) 44,208	50,282
אחרות	(8) 112,281	112,281
סך כל השקעות פיננסיות אחרות		1,095,026
מזומנים ושווי מזומנים		214,469
סך כל הנכסים	1,741,421	1,728,886
הון		
הון רובד 1 בסיסי	422,163	463,239
סך כל ההון	422,163	463,239
התחייבויות:		
התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה	(5) 1,189,953	1,072,973
מרווח סיכון (RM)	(6) -	51,725
התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו	(7) 352	11,912
זכאים ויתרות זכות	(8) 30,908	30,908
התחייבויות פיננסיות	(9) 10,233	10,317
התחייבויות אחרות	(8) 87,812	87,812
סך כל ההתחייבויות	1,319,258	1,265,647
סך כל ההון וההתחייבויות	1,741,421	1,728,886

לוח 2 - מאזן כלכלי - הערות

בהתאם לעקרונות כלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי יש להעריך את הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לפי ערכם הכלכלי. ערך כלכלי הינו השווי ההוגן כפי שהוגדר בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

- (1) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
- (2) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי אך לא עבור ביטוח חיים.
- (3) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן / המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.
- (4) בהתאם לחלק א' פרק 1 (א), שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- (5) בהתאם לחלק א' פרק 4 - ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מחושבות על בסיס אומדן מיטבי (ראה הגדרות).
- (6) בהתאם לחלק א' פרק 4 סימן ד', סימן משנה 5 (1) סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, בהתאם להוראות.
- (7) בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12).
- (8) בהתאם לחלק א' פרק 1 (א), חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
- (9) בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ליום 31 בדצמבר 2017		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ח	ש"ח	ש"ח
מבוקר*	אלפי ש"ח	ברוטו
811,023	258,470	1,069,493
811,023	258,470	1,069,493

התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה:
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ליום 31 בדצמבר 2016		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ח	ש"ח	ש"ח
לא מבוקר ולא סקור	אלפי ש"ח	ברוטו
4	23	27
797,090	275,856	1,072,946
797,094	275,879	1,072,973

התחייבויות בגין חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה:
חוזי ביטוח חיים
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח

לוח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2017					
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1		
			הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי	
			אלפי ש"ח		
מבוקר(*)					
513,462	513,462	-	-	513,462	הון עצמי
(20,632)	(20,632)	-	-	(20,632)	ניכויים מהון רובד 1 (א)
-	-	-	-	-	הפחתות (ב)
-	-	-	-	-	חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
492,830	492,830	-	-	492,830	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
-	-	-	-	-	מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2016					
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1		
			הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי	
אלפי ש"ח					
לא מבוקר ולא סקור					
463,239	463,239	-	-	463,239	הון עצמי
(13,969)	(13,969)	-	-	(13,969)	ניכויים מהון רובד 1 (א)
-	-	-	-	-	הפחתות (ב)
-	-	-	-	-	חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
449,270	449,270	-	-	449,270	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
-	-	-	-	-	מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

- (א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרת "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לחוזר סולבנסי, ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח.
- (ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר סולבנסי.
- (ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" של חוזר סולבנסי.

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון:

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2017
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
לא מבוקר ולא סקור	מבוקר*)
449,270	492,830

הון רובד 1 בסיסי וסך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

לוח 6 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
דרישת הון	דרישת הון
אלפי ש"ח	
לא מבוקר ולא סקור	מבוקר(*)
91,265	127,967
44,678	44,692
108	1,895
580	684
228,196	238,728
364,827	413,966
(73,120)	(90,864)
291,077	323,102
32,189	32,085
(11,912)	(14,525)
6,691	7,074
318,675	347,736
309,671	327,806
185,802	213,074

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR):

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק

הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT)

הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי

סה"כ

השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

הון נדרש בשל סיכון תפעולי

התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

הון נדרש בשל חברה מנהלת

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת

תרחיש מניות

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בהתחשב בהוראות לתקופת

הפריסה (65% מסה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR))

ובהתאמת תרחיש מניות

לוח 7- סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
לא מבוקר ולא סקור	מבוקר(*)
89,104	89,354
46,451	53,268
83,611	95,883
89,104	89,354

סף הון לפי נוסחת MCR
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון
בתקופת הפריסה)
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון
בתקופת הפריסה)
סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון:

ליום 31 בדצמבר 2017		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
אלפי ש"ח		
מבוקר(*)		
492,830	-	492,830
-	-	-
492,830	-	492,830

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
לפי לוח 6
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (**)
הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
אלפי ש"ח		
לא מבוקר ולא סקור		
449,270	-	449,270
-	-	-
449,270	-	449,270

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
לפי לוח 6
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון
(**)
הון עצמי לעניין סף הון

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 – בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" בחוזר סולבנס, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.